

අනුරාධපුර ලංකාරාම වෛතසරාජයාණන් වහන්සේ

❧ වස් කාලය තුළ පැවතිය යුතු ගිහි - පැවිදි සබඳතාව

- ගලගෙදර රතනවංස ගීථි
වැසි සමය තුළදී වාසය කළ යුතු අයුරු පිළිබඳ එවකට පැවති සමාජ සම්මතයට අනුගත වෙමින් බුදුරදුන් විසින් මහා සංඝරත්නය වෙත පතවා වදාලන ලද වස් විසීමේ පිළිවෙත - විධිමත් ලෙස - වඩාත් ඵලදායී ලෙස ඉටු කළ යුතු අයුරු - විමසුමට ලක් කිරීමකි. මෙම ලිපිය සුප්‍රකට පිරිවෙනක ආචාර්යවරයකු හා සුප්‍රකට ධර්ම ලේඛකයකු වන විද්වත් ගිමිතමක් මෙම ලිපිය සපයයි.

❧ සසර ගමන දිගු කරන හෝ කෙටි කරන විස්මිත සිත

- බන්දුලු උබේසිංහ
සසර ගමන පවත්වන හා මිනිස් ජීවිතයේ දියුණුව හෝ පරිහානිය තීරණය කරන සාධකයක් වශයෙන් සිතට ගිම් වන මුල් තැන සිත පිළිබඳ විග්‍රහයක් ද ඇතුළත් මෙම ලිපියේ මුල් කොටස් පසුගිය පත්‍රයේ පළ විය. බෞද්ධ පුවත්පතක කර්තෘවරයකු විසින් සපයන ලද ලිපියකි.

❧ එද රජවරු සසුන රැකීමට වැඩ කළා. අදත් එය රජයේ වගකීමක්.

- ආචාර්ය සිරිපාල මාදවගේ
ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍යයේ ඉතිහාසය පිළිබඳ විමසමින් - එය හැමවිටම බුදු සසුන සුරැකීමට කැප වී ක්‍රියා කළ ආකාරය පැහැදිලි කැරෙන ලිපියකි. බුදු සසුන සුරැකීම ශ්‍රී ලංකාවේ වත්මන් හා අනාගත පාලනය විසින් ද ඉටු කළ යුතු බරපතල යුතුකමක් බවද මෙමගින් ලේඛකයා අවධාරණය කරයි.

❧ Takka Jatakaya

-by Dr. S. G. Samarasinghe Of Samskrti Research e-mail samskrti@slnet.lk

❧ මග - නොමඟ පෙන්වා දෙන ආසිවිසෝපම සූත්‍රය

- එච්. ජී. සජ්චනි නිලන්තිකා
සසර දුකට සන්වයා හසු වී සිටින අයුරු සහ ඉන් ඔහු මිදිය යුතු මග - ආකර්ෂණීය උපමාකතාවකින් පැහැදිලි කැරෙන - බුදුරදුන්ගේ විශාරද ශාස්ත්‍රාන්වය ප්‍රකට කැරෙන සූත්‍ර දේශනාවකට විමර්ශනයකි. රුහුණු විශ්ව විද්‍යාලයේ පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශයේ සහකාර කථිකාචාර්යවරයන් බුදුසරණට මෙම ලිපිය සපයයි.

❧ සදිසා නමස්කාරයේ ඇති මනෝ විද්‍යාත්මක අගය

- රෙජ්වීරමත්
බුදුරදුන් ජීවමානව සිටි කල භාරතයේ වසූ - වෙනත් ලබ්ධියක් ඇදහූ අයකු සිදු කරමින් සිටි දිසා නමස්කාර පිළිවෙතකට තව අර්ථකථනයක් දෙමින් බුදුරදුන් ඉදිරිපත් කළ යහපත් සමාජ සබඳතා සඳහා වූ ඉගැන්වීමක ඇතුළත් මනෝ විද්‍යාත්මක අගය විමසුමකට ලක් කිරීමකි, මෙම ලිපිය.

❧ අරමුණු ඉටු කරගත හැක්කේ යාඤ්චෙන් ද ප්‍රාර්ථනයෙන් ද උත්සාහයෙන් ද

- ආචාර්ය ධර්මසේන හෙට්ටිආරච්චි
පුද්ගලයාට - තම ජීවිත අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා ලෝක යථාර්ථයට ගැලපෙන ලෙස බුදු දහමෙන් ඉදිරිපත් වී ඇති ප්‍රායෝගික ක්‍රියා මාර්ග. යාඤ්ච සහ ප්‍රාර්ථනා කිරීම වෙනුවට යහපත් පිළිවෙත් සහිත උත්සාහයේ සාර්ථකත්වය - බුදු දහම තුළින් පෙන්වා දී ඇති අයුරු. දහම පිළිබඳ හසල දැනුමක් ඇති මෙම ලේඛකයා ප්‍රකට - ජනප්‍රිය බෞද්ධ ග්‍රන්ථ කර්තෘවරයෙකි.

❧ බුදු සමය මුල් තැන දෙන ප්‍රඥාව

- හොරගොඩ සීවලී හිමි
ඵ>පුද්ගලයා තුළ තිබිය යුතු ප්‍රඥාවට බුදු සමය තුළ ලැබෙන ප්‍රමුඛත්වය. ජීවිතයේ යථා තත්ත්වය දැක ගැනීම සඳහා පුද්ගලයා තුළ පැවතිය යුතු යැයි බුදුරදුන් අදහස් කළ ප්‍රඥාවේ - චිත්තන රටාවේ සුවිශේෂත්වය. තිදහස්ව සිතීමට හා විමසීමට - බෞද්ධ දර්ශනය තුළ ලබා දී ඇති පුරුණ ඉඩකඩ.

❧ සදහම් දැනුම

- වහුමුවේ විජයවංස නා හිමි
බුදු දහම හා ඊට අදාළ අනෙකුත් විෂය කරුණු පිළිබඳ පාඨකයා දැනුවත් කිරීම සඳහා පළ වන කෙටි ප්‍රශ්න හා පිලිතුරු ඇතුළත් විශේෂාංගයකි. දහම හදාරන සිසුන්ට මෙම විශේෂාංගය විශේෂයෙන් ප්‍රයෝජනවත් විය හැකියි. ප්‍රකට විද්වත් ගිමිතමක විසින් සපයනු ලබන ලිපි පෙළක තවත් එක් කොටසකි.

❧ මාතලේ සාසනනිලක අනු නා හිමි

- ඩබ්ලිව්. කේ. සරත් විමලසිරි
පිරිපුන් ධර්ම චිත්‍ය ඤාණයෙන් හා හාෂා ඤාණයෙන් විශාරදව වැඩ වසූ අමරණීය ශාසනික සේවාවක් ඉටු කළ බවට බෞද්ධවත් අතර ඉමහත් ප්‍රසිද්ධියක් ඉසුලු මෙයට දහ නව වසරකට පෙර අපවත් වී වදාළ සුප්-ශල්‍ය ශික්ෂාකාමී මහා සංඝ ජිනාවරයකුගේ ගුණ සමරු දිනයක් නිමිති කරගෙන ලියැවුණු ලිපියකි.

❧ යගිරල ශ්‍රී පඤ්ඤානන්ද නා හිමි

- බොරලුගොඩ ධම්මරත්න හිමි
වටිනා ධර්ම ශාස්ත්‍රීය සේවාවක් ඉටු කොට බුද්ධිමත් - සැදහැවත් - බෞද්ධ ජනතාවගේ ප්‍රසාදය දිනාගෙන වැඩ හිඳ - මෙයට වසර පහක් හයකට පෙර අපවත් වී වදාළ මහ ධර්මතම පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් ලිපියකි.

☸ අක්ත පත්‍ර ප්‍රදානය ජනපතිනිය අතින් 16 ද මහනුවර මඟුල් මඩුවේදී

සියම් මහ නිකායේ මහතායක පදවිය ලද නිබ්බවාවේ ශ්‍රී සිද්ධාර්ථ සුමංගල මහ නාහිමියන් වෙත අක්ත පත්‍ර ප්‍රදානය කිරීමේ උලෙල පිළිබඳ විශේෂ අතිරේකය.

☸ දහම ගැන පැහැදිලි කිරීමේ වේලාවේදී ජාතිකයෙක් පැවිදි වෙයි.

විශේෂ බෞද්ධ ප්‍රවෘත්ති විශේෂාංගයකි.

☸ අනන්‍යාගමිකරණ වැඩපිළිවෙළ අධිරාජ්‍යවාදී බලවේගයක්

-වැකිය.

☸ ගමන් - පන්සලක් අතර පැවැති සම්බන්ධතාව යළි ගොඩනැගිය යුතුයි

සාරධර්ම පිරිසමාජයක් බිහි කරලීමේ අරමුණ ඇතිව ජනාධිපති-තුමියගේ මූලිකත්වයෙන් ආරම්භ කැරැණු පුණ්‍ය ග්‍රාම වැඩ පිළිවෙළෙහි සම්පත් ප්‍රදාන උලෙලේ දී ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපතිතුමිය කළ කතාව.

☸ දඬුන්ගොල්ල රජමහා විහාරය

- කේ. බණ්ඩාරනායක
මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ අම්පිටිය ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි ඉපැරැණි - ඓතිහාසික විහාරස්ථානයක් ගැන තොරතුරු ඇතුළත් ලිපියකි. ශ්‍රී ලංකාවේ බුදු සසුන පිරිහෙමින් පැවතුණු යුගයක තව ශාසනික පුබුදුවකට මග පෑදූ සුප්‍රකට අසරණ සරණ සරණකර සංඝරාජ මාහිමියන්ගේ හස්මාවශේෂ මෙම විහාරස්ථානයේ තැන්පත් කොට ඇතැයි සැලකේ.